

До разової спеціалізованої вченої ради
Дніпровського державного
університету внутрішніх справ

ВІДГУК

**офіційного опонента – доктора юридичних наук, професора,
заслуженого діяча науки і техніки України Дрозда Олексія Юрійовича
на дисертацію Блохіної Олени Андріївни «Адміністративно-правове
регулювання та особливості примусового притягнення до
адміністративної відповідальності під час дії воєнного стану в Україні»,
поданої на здобуття ступеня доктора філософії в галузі знань 08 «Право» за
спеціальністю 081 «Право»**

Загальна характеристика дисертаційного дослідження. Розвиток сучасного адміністративного права дедалі більше пов'язується із трансформацією системи публічного управління, цифровізацією адміністративних процедур, реформуванням інституційної структури органів виконавчої влади та необхідністю забезпечення належного балансу між публічними інтересами держави і правами людини.

Повномасштабна військова агресія Російської Федерації проти України істотно прискорила ці процеси. В умовах воєнного стану органи публічної адміністрації отримали додаткові повноваження, змінилися механізми реалізації адміністративного примусу, було переглянуто окремі адміністративні процедури, а правозастосовна практика зіткнулася з новими викликами, які не були характерними для мирного часу.

Саме тому дослідження Блохіної О.А. є своєчасним і має важливе значення не лише для розвитку адміністративного права, але й для подальшого реформування всієї системи публічного адміністрування.

Особливістю роботи є те, що адміністративна відповідальність аналізується не ізольовано, а як складова загальної системи забезпечення ефективності діяльності органів публічної влади.

Подібний підхід повністю відповідає сучасним тенденціям розвитку європейської адміністративно-правової науки, відповідно до яких ефективність

адміністративного законодавства визначається не лише якістю нормативного регулювання, а й результативністю його реалізації органами державної влади.

У цьому контексті дисертація справляє позитивне враження насамперед своєю комплексністю та системністю.

Оцінка змісту дисертації. Ознайомлення зі змістом роботи свідчить про те, що дисертантка володіє сучасною методологією юридичних досліджень та достатньо впевнено використовує як доктринальні, так і прикладні методи аналізу.

Позитивною рисою дисертації є логічна побудова матеріалу. Кожний наступний структурний елемент дослідження є закономірним продовженням попереднього. Авторка послідовно переходить від аналізу загальнотеоретичних положень адміністративної відповідальності до дослідження особливостей діяльності суб'єктів адміністративної юрисдикції, примусового виконання адміністративних стягнень та формування власних законодавчих пропозицій. Саме така логіка побудови роботи свідчить про достатній рівень наукової культури автора.

Заслуговує позитивної оцінки і джерельна база дослідження. Авторкою використано значний масив сучасних наукових праць, нормативно-правових актів, судової практики, статистичних матеріалів, що забезпечило належний рівень достовірності отриманих результатів.

Важливо відзначити, що робота не має описового характеру. Практично кожне положення дисертації супроводжується критичним аналізом чинного законодавства, порівнянням різних наукових підходів та формуванням власної авторської позиції. Саме це відрізняє виконане дослідження від значної кількості сучасних дисертацій, присвячених адміністративній відповідальності.

Оцінка основних наукових результатів. Найбільш вагомим науковим здобутком дисертації є не окремі законодавчі пропозиції, а сформована авторкою концепція адаптації адміністративно-деліктного законодавства до умов функціонування держави в період воєнного стану. Авторка переконливо доводить, що традиційна модель адміністративної відповідальності потребує не

лише окремих законодавчих змін, а комплексного переосмислення організаційних механізмів її реалізації.

Позитивної оцінки заслуговує також прагнення дисертантки поєднати питання адміністративної відповідальності із сучасними процесами цифрової трансформації публічної адміністрації.

У роботі достатньо переконливо обґрунтовано, що цифровізація адміністративних процедур повинна розглядатися не як технічне оновлення інформаційних систем, а як інструмент забезпечення відкритості, оперативності, прозорості та ефективності діяльності суб'єктів владних повноважень.

Науковий інтерес становить і авторська позиція щодо необхідності посилення міжвідомчої взаємодії органів публічної адміністрації.

Дисертантка аргументовано доводить, що результативність адміністративної відповідальності залежить від узгодженості діяльності органів адміністративної юрисдикції, органів примусового виконання, інформаційних систем та інших суб'єктів, які забезпечують реалізацію адміністративних стягнень. Саме такий інституційний підхід є характерною рисою сучасної європейської науки адміністративного права.

Практичне значення результатів дослідження та їх значення для розвитку адміністративного законодавства. Важливою перевагою дисертаційної роботи є її виражена практична орієнтованість. На відміну від досліджень, які обмежуються виключно доктринальним аналізом адміністративно-правових категорій, дисертантка послідовно пов'язує сформульовані теоретичні положення з потребами сучасної правозастосовної практики та функціонування органів публічної адміністрації.

Особливу цінність становить те, що запропоновані рекомендації спрямовані не лише на вдосконалення окремих норм Кодексу України про адміністративні правопорушення, а й на підвищення ефективності функціонування адміністративно-деліктного механізму загалом. Такий підхід відповідає сучасним тенденціям розвитку європейського адміністративного права, відповідно до яких якість правового регулювання оцінюється насамперед

за його здатністю забезпечувати ефективне досягнення визначених законом цілей.

Окремо слід відзначити, що авторкою запропоновано низку рекомендацій, які можуть бути використані при подальшій цифровій модернізації діяльності органів публічної адміністрації. У сучасних умовах цифровізація вже не є самостійною метою адміністративної реформи, а розглядається як засіб забезпечення доступності адміністративних процедур, підвищення прозорості діяльності державних органів та зміцнення довіри суспільства до інститутів державної влади.

Позитивне враження справляє також прагнення авторки забезпечити узгодженість запропонованих законодавчих змін із сучасними напрямками реформування системи публічного управління України. Це свідчить про комплексне бачення предмета дослідження та розуміння взаємозв'язку між адміністративно-деліктним законодавством і загальними процесами модернізації публічного адміністрування.

Не викликає сумнівів і можливість використання результатів дисертації у діяльності органів Національної поліції України, органів державної виконавчої служби, судів, а також у нормотворчій діяльності центральних органів виконавчої влади. Окремі положення роботи можуть бути використані під час підготовки проєктів нормативно-правових актів, розроблення методичних рекомендацій та вдосконалення відомчих процедур реалізації адміністративної відповідальності.

Повнота викладення основних положень дисертації у наукових публікаціях. Аналіз наукових публікацій дисертантки свідчить про достатній рівень апробації отриманих результатів. Основні положення дисертації знайшли своє відображення у фахових наукових виданнях та були представлені на науково-практичних конференціях, що підтверджує їх відкритість для наукової дискусії та відповідність вимогам, які ставляться до дисертаційних досліджень на здобуття ступеня доктора філософії.

Публікації відображають основний зміст дисертаційної роботи, не суперечать сформульованим у ній висновкам та підтверджують послідовність наукової позиції авторки. Це дозволяє констатувати належний рівень апробації результатів дослідження та їх відповідність загальновизнаним вимогам академічної доброчесності.

Дискусійні положення. Незважаючи на загальне позитивне враження від дисертації, окремі її положення можуть бути предметом подальшої наукової дискусії.

По-перше, авторка переконливо обґрунтовує необхідність адаптації адміністративно-деліктного законодавства до умов воєнного стану та пропонує низку напрямів його вдосконалення. Водночас у роботі порівняльно-правовий аналіз досвіду держав – членів Європейського Союзу використано переважно для підтвердження окремих теоретичних положень. На мою думку, більш широке дослідження практики функціонування адміністративно-деліктних механізмів у країнах, які мають досвід діяльності органів публічної влади в умовах надзвичайних або кризових правових режимів, дозволило б ще глибше обґрунтувати запропоновані авторкою законодавчі рішення та розширити порівняльно-правову основу дослідження.

По-друге, одним із безперечних здобутків дисертації є аналіз діяльності суб'єктів адміністративної юрисдикції. Разом із тим питання міжвідомчої координації органів публічної адміністрації під час реалізації адміністративної відповідальності в умовах воєнного стану висвітлено переважно крізь призму нормативного регулювання. Наукову цінність роботи могло б додатково посилити більш детальне дослідження організаційних моделей взаємодії між відповідними органами, зокрема з урахуванням сучасних принципів інтегрованого публічного управління та цифрового обміну інформацією.

По-третє, дисертантка обґрунтовано наголошує на необхідності вдосконалення механізму реалізації адміністративної відповідальності в умовах воєнного стану, однак окремі пропозиції щодо модернізації законодавства доцільно було б супроводити прогнозною оцінкою можливих наслідків їх

впровадження для діяльності органів публічної адміністрації, зокрема з позицій адміністративної спроможності, ресурсного забезпечення та необхідності внесення змін до підзаконної нормативної бази. Такий підхід дозволив би ще повніше оцінити практичну реалізованість запропонованих законодавчих новел.

По-четверте, дисертанткою обґрунтовано необхідність удосконалення національного механізму примусового виконання постанов про накладення адміністративних стягнень з урахуванням сучасних тенденцій розвитку адміністративного законодавства. Разом із тим видається, що робота могла б виграти від більш глибокого компаративного аналізу європейських моделей примусового виконання адміністративних рішень. Насамперед це стосується дослідження інституційних моделей, які функціонують у державах – членах Європейського Союзу, де забезпечення виконання адміністративних рішень ґрунтується на принципах пропорційності, процесуальної автономії, цифрової взаємодії реєстрів та міжвідомчої координації. Розширення такого аналізу дозволило б більш аргументовано визначити напрями імплементації окремих європейських правових механізмів у національне адміністративно-деліктне законодавство з урахуванням сучасних євроінтеграційних процесів України.

Наведені зауваження мають виключно науково-дискусійний характер, відображають авторське бачення окремих аспектів досліджуваної проблематики та жодним чином не впливають на загальну позитивну оцінку дисертації.

Загальний висновок. Дисертаційна робота **Блохіної Олени Андріївни** на тему «**Адміністративно-правове регулювання та особливості примусового притягнення до адміністративної відповідальності під час дії воєнного стану в Україні**» є самостійним, завершеним і змістовним науковим дослідженням, у якому розв'язано актуальне наукове завдання, що має істотне значення для подальшого розвитку науки адміністративного права, удосконалення адміністративно-деліктного законодавства та модернізації діяльності органів публічної адміністрації України.

Дисертація характеризується належним рівнем наукової новизни, методологічної обґрунтованості, логічною структурою, достатньою емпіричною

базою та практичною спрямованістю отриманих результатів. Висновки авторки є аргументованими, а запропоновані рекомендації можуть бути використані у нормотворчій діяльності, правозастосовній практиці, освітньому процесі та подальших наукових дослідженнях.

Дисертаційне дослідження за темою «Адміністративно-правове забезпечення діяльності Національної поліції України під час дії воєнного стану» має істотне значення для галузі знань 08 «Право», відповідає вимогам спеціальності 081 «Право», Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 р. № 261, Вимогам до оформлення дисертації, затвердженим наказом МОН від 12 січня 2017 р. № 40, а також вимогам Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44, а її авторка – Блохіна Олена Андріївна, заслуговує присудження ступеня доктора філософії в галузі знань 08 «Право» за спеціальністю 081 «Право».

**Професор кафедри поліцейської діяльності
Національної академії внутрішніх справ,
доктор юридичних наук, професор,
заслужений діяч науки і техніки України**

Олексій ДРОЗД

**Підпис засвідчую:
проректор Національної академії
внутрішніх справ**

Олег ТАРАСЕНКО